

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 30. října 2013 v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Lněničky a soudců JUDr. Petra Smrže a JUDr. Alexandry Novákové odvolání obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], [titul za jménem], [datum narození], a poškozeného nezl. [jméno] [příjmení], [datum narození], zastoupeného opatrovníci [příjmení] [jméno] [příjmení] pracovníci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Svitavy, proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. října 2012 č.j. 7 T 8/2012-847 a rozhodl

takto:

I.

Podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) a f), odst. 2 trestního řádu se napadený rozsudek z podnětu obou podaných odvolání částečně zrušuje a to v části týkající se obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], PhD.

II.

Podle § 259 odst. 3 trestního řádu se znovu rozhoduje tak, že obžalovaný

RNDr. [jméno] [příjmení], [titul za jménem].

[datum narození] v [obec], bytem [adresa], t. č. ve vazbě,

je vinen, že

jako otec nezletilého [jméno] [příjmení], [datum narození], nevytvořil si společně se svou manželkou odsouzenou [jméno] [příjmení] k nezletilému dostatečně silný rodičovský vztah, což se projevovalo tím, že přes výslovné a podrobné poučení, kterého se mu dostalo dne [datum] při propuštění nezletilého z Kardiocentra FN [část obce], kde prodělal operační zákrok vrozené vady srdce, z finančních důvodů

vyměnil doporučené sušené mléko Nutrilon za Sunar, což vedlo k jeho neprospívání, takže nezletilý poškozený [jméno] [příjmení] musel být v době od [datum] do [datum] hospitalizován v nemocnici v [obec], kde byl obžalovaný při jeho propouštění opět podrobně poučen o péči o svého syna, přesto nadále neposkytoval svému synovi ani standardní péči; krmil jej vychladlým či studeným mlékem, v savičce na lahvi, ze které syna krmil, nezajistil dostatečný otvor, ponechával syna sát z prázdné lahve, nedostatečně ho oblékal, ponechával jej často doma samotného bez dohledu, zatímco s dcerou opustil rodinný dům, a dále jej během dne nechával samotného v uzavřené místnosti se zatemněnými okny, i když syn nespál; nedostatek důležitých podnětů a nedostatečné uspokojování základních psychických a somatických potřeb způsobovaly poškozenému značné strádání, které se projevovalo zejména častým a opakovaným pláčem poškozeného, na který obžalovaný buď nereagoval, či jej od června 2011 tlumil tak, že minimálně ve třech případech s [role v řízení] [role v řízení] [anonymizováno 36 slov], [role v řízení] [anonymizováno 78 slov], přitom vliv uvedeného jednání na psychomotorický vývoj dítěte lze ze soudně lékařského hlediska považovat za stupňované fyzické a psychické útrapy a dopustil se jej přestože věděl, že tímto jednáním může s ohledem na věk a zdravotní stav poškozenému způsobit vážnou újmu na zdraví a byl s tím srozuměn; tímto jednáním utrpěl poškozený nezletilý [jméno] [příjmení] [anonymizováno 58 slov], přičemž dne [datum] byl nezletilý [jméno] [příjmení] z důvodů křečí a dušení převezzen do nemocnice v [obec], neboť uvedená zranění nezletilého poškozeného bezprostředně ohrožovala na životě selháním základních životních funkcí – krevního oběhu a dýchání, v důsledku těchto zranění došlo u nezletilého poškozeného dále ke ztrátě [anonymizována tři slova] a ke zpomalenému až značně opožděnému psychomotorickému vývoji v dalším období,

tedy

jednak týral osobu, která byla v jeho péči a výchově, spáchal takový čin zvlášť surovým a trýznivým způsobem a páchal takový čin po delší dobu

jednak jinému úmyslně způsobil těžkou újmu na zdraví a čin spáchal na dítěti mladším patnácti let,

t í m spáchal

jednak zločin týrání svěřené osoby dle § 198 odst. 1, 2 písm. a), d) trestního zákoníku,

jednak zločin těžké újmy na zdraví podle § 145 odst. 1, 2 písm. c) trestního zákoníku,

a odsuzuje se

Podle § 145 odst. 2 za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání šesti (6) let.

Podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku se obžalovaný pro výkon uloženého trestu zařazuje do věznice s dozorem.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu se obžalovanému ukládá povinnost uhradit:

- III. Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, územní pracoviště [okres], T.G. [příjmení] 26A, [obec], škodu ve výši 439.421,58 Kč,
- IV. Nezletilému [jméno] [příjmení], [datum narození], zastoupenému opatrovníci [příjmení] [jméno] [příjmení], pracovníci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Svitavy, T.G. [příjmení] [číslo], [okres], škodu ve výši [číslo] - Kč.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozený nezletilý [jméno] [příjmení] odkazuje se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

Shora uvedeným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové byla obžalovaná [jméno] [příjmení] uznána vinnou jednak zločinem týrání svěřené osoby dle § 198 odst. 1, 2 písm. a), d) tr. zákoníku, jednak zločin těžké ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku, dílem dokonáný, dílem dokonáný ve stádiu pokusu dle § 21 odst. 1 tr. zákoníku. Obžalovaný [jméno] [příjmení] jednak zločin týrání svěřené osoby dle § 198 odst. 1, 2 písm. a), d) tr. zákoníku, dále zločinem těžkého ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku, dílem dokonáný, dílem dokonáný ve stádiu pokusu dle § 21 odst. 1 tr. zákoníku a pokusem zločinu vraždy dle § 21 odst. 1 tr. zákoníku k § 140 odst. 1, 3 písm. c) tr. zákoníku. Z to byli odsouzeni obžalovaná [jméno] [příjmení] podle § 145 odst. 2 tr. zákoníku za použití ustanovení § 58 odst. 1 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř (4) roků. Podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku byla pro výkon uloženého trestu zařazena do věznice s dozorem. [jméno] [příjmení] podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku za použití ustanovení § 58 odst. 1 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání deseti (10) let. Podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku byl pro výkon uloženého trestu zařazen do věznice s dozorem. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla obžalovanému [jméno] [příjmení] uložena povinnost uhradit Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, územní pracoviště [okres], T.G. [příjmení] 26A, [obec], škodu ve výši 439.421,58 Kč a Městskému úřadu Svitavy, T.G. [příjmení] [číslo], [obec], škodu ve výši [číslo] - Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. řádu byl poškozený Městský úřad Svitavy, T.G. [číslo], [obec], odkázán se zbytkem svého nároku na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně se obžalovaní trestné činnosti dopustili tím, že:

obžalovaný [jméno] [příjmení] a obžalovaná [jméno] [příjmení]

jako rodiče nezletilého [jméno] [příjmení], [datum narození], byli seznámeni s jeho zdravotním stavem, poškozením jeho srdce a prodělanými operativními zákroky v kardiocentru Fakultní nemocnice [část obce] v [obec] a přes výslovné a podrobné poučení, kterého se dostalo dne [datum] při propuštění nezletilého z Kardiocentra FN [část obce] matce dítěte – obž. [jméno] [příjmení] a jejím prostřednictvím obžalovanému [jméno] [příjmení], úmyslně nedodržovali doporučený léčebný a ošetrovatelský postup při péči o takto zdravotně postižené dítě a současně úmyslně zanedbávali základní pečovatelské postupy při péči o kojence tohoto věku a bezprostředně po jeho propuštění z nemocnice svévolně bez konzultace s praktickým lékařem vyměnili doporučené sušené mléko Nutrilon za Sunar, což vedlo k jeho neprospívání, takže nezletilý poškozený [jméno] [příjmení] musel být v době od [datum] do [datum] postupně v přítomnosti jednoho či druhého obžalovaného hospitalizován v Litomyšlské nemocnici v [obec], kde byli oba obžalovaní opět podrobně seznámeni a poučeni o péči o svého syna, přesto nadále úmyslně neposkytovali svému synovi ani zcela standardní péči a zacházení s ním, vzhledem k jeho věku a zdravotnímu stavu byli minimálně srozuměni s tím, že jejich jednání může mít pro syna vážné zdravotní následky v podobě závažného poškození zdraví,

-) krmili syna vychladlým či studeným mlékem, což vedlo k zátěži kojence, který musel vydat energii na zahřátí mléka, přičemž dítě se srdeční vadou naopak vyžaduje vyšší přísun energie,

-) v savičce na lahvi, ze které syna krmili, nezajistili dostatečný otvor, což vyžadovalo velkou námahu dítěte při sání a v extrémním případě by mohlo poškodit nezletilému operované srdce,

-) ponechávali syna sát z prázdné lahve, což způsobovalo plynatost střeva a následný pláč dítěte a tedy zvýšenou námahu pro operované srdce,

-) nedostatečně oblékali syna, který byl často prochladlý, měl studené ruce, což opět znamenalo zvýšené nároky na přísun energie a riziko pro jeho operované srdce,

-) pro syna měli pouze jednu labvičku a jednu savičku na láhev, které neudržovali v řádné čistotě, což pro něho představovalo riziko infekce,

-) nezletilého poškozeného pravidelně nekoupali a neumývali, což se projevovalo tzv. usazeným mázkem pod krkem, nezletilý byl cítit potem, oblečení nezletilého bylo cítit zatuchlinou či zbytky mléka, uvedená nedostatečná hygiena mohla být příčinou

i lokální infekce v jizvě v pobrudních drénech v dubnu 2011, kdy při hospitalizaci v Litomyšlské nemocnici bylo při vstupním vyšetření popsáno zarudnutí rány v pobrudních drénech, které mohlo být způsobeno právě nedostatečnou hygienou dítěte, následkem které mohlo dále dojít k rozvoji infekce kůže, přitom celková infekce dítěte by byla velkým rizikem pro operované srdce s možností rozvoje zánětu nitrosrdčních blan,

-) ponechávali nezletilého poškozeného často doma samotného bez dohledu po přesně nezjištěnou dobu, zatímco s dcerou opustili rodinný dům, a dále jej během dne nechávali samotného v uzavřené místnosti se zatemněnými okny, i když syn nespál,

-) opakovaně krmili svého nezletilého syna mlékem z lahve tak, že kojeneckou láhev zakládali polštářem, aniž by ji sami přidržovali, a přitom syna dokonce ponechávali bez dozoru, takže mléko často teklo nezletilému kolem úst, v důsledku toho docházelo k rizikům, že se dítě napolyká vzduchu, poté trpí plynatostí a následně nepřiměřeně pláče, což namáhá jeho srdce, zejména, když dítě bylo po srdeční operaci, dalším nebezpečím bylo riziko vdechnutí stravy, kdy byl nezletilý přímo ohrožen na životě, navíc v situaci, kdy byl ponechán bez dozoru, vzhledem k věku nezletilého a jeho zdravotnímu stavu přitom obžalovaní byli minimálně srozuměni s tím, že při uvedeném způsobu krmení syna může dojít k jeho dušení při vdechnutí mléka či jiným závažným zdravotním následkům,

kromě uvedeného trýznivého fyzického nakládání s dítětem mu neprojevovali dostatek či žádné citové a smyslové podněty, posměšně jej nazývali označením „tchoř“ a častovali jej dalšími hrubými nadávkami, uvedené jednání svých rodičů byl nezletilý poškozený na úrovni svého psychomotorického vývoje schopen silně negativně pociťovat jako trvalý diskomfort psychický, tělesný a sociální, což jsou základní potřeby pro harmonický a zdravý vývoj novorozence a kojence, chování obžalovaných mělo zásadně negativní vliv na prožívání nezletilého poškozeného, nedostatek důležitých podnětů a nedostatečné uspokojování základních psychických, sociálních a somatických potřeb způsobovaly poškozenému značné strádání, které se projevovalo zejména častým a opakovaným pláčem poškozeného, na který obžalovaní buď nereagovali, či obžalovaný [jméno] [příjmení] jej tlumil způsoby zcela neadekvátními, popsanými níže, přitom vliv uvedeného jednání ze strany obou obžalovaných na psychomotorický vývoj dítěte lze ze soudně lékařského hlediska považovat za dlouhodobé stupňované fyzické a psychické útrapy – mučivé útrapy; jednání obžalovaných pokračovalo až do dne [datum], kdy nezletilý poškozený musel být z důvodů křečí a dušení převezen do Orlicko-ústecké nemocnice v [obec], když tento stav byl způsoben jednáním obžalovaného [jméno] [příjmení],

obžalovaný [jméno] [příjmení]

v přesně nezjištěné době, minimálně od června roku 2011 do poloviny července roku 2011, v místě bydliště v rodinném domě v obci [adresa], okres [okres], přes seznámení se se zdravotním stavem, poškozením srdce a prodělanými operativními zákroky v kardiocentru ve Fakultní nemocnici [část obce] v [obec] a přes výslovné a podrobné poučení o péči o syna opakovaně naprosto neadekvátním způsobem zacházel se svým novorozencem synem nezl. [jméno] [příjmení], [datum narození], ke kterému neměl žádný citový vztah, v době pláče nezletilého poškozeného, který tak vyjadřoval své nelibé a deprivační pocity z nedostatečného uspokojování svých základních psychických, sociálních a somatických potřeb, ve snaze utišit pláč syna, který jej znervózňoval a v důsledku své zlosti opakovaně, zejména v nočních hodinách, kdy jej syn rušil pláčem ve spánku,

-) minimálně ve třech případech s nezletilým poškozeným [anonymizováno 30 slov],

-) [anonymizováno 28 slov], [role v řízení] [anonymizováno 15 slov],

-) [anonymizováno 33 slov],

-) [anonymizováno 30 slov],

kdy uvedené způsoby zacházení s poškozeným je nutno hodnotit jako život obrožující jednání, a v důsledku výše popsaného jednání obžalovaného utrpěl poškozený nezletilý [jméno] [příjmení], [datum narození], [anonymizováno

26 slov], přičemž tento stav byl provázen hlubokým bezvědomím, závažnou poruchou [anonymizováno 8 slov] a [anonymizováno 14 slov], přičemž dne [datum] byl nezletilý [jméno] [příjmení] z důvodů křečů a dušení převezen do Orlicko-ústecké nemocnice v [obec], neboť uvedená zranění nezletilého poškozeného bezprostředně ohrožovala na životě selháním základních životních funkcí – krevního oběhu a dýchání, v důsledku těchto zranění došlo u nezletilého poškozeného dále ke ztrátě [anonymizována tři slova] a ke zpomalenému až značně opožděnému psychomotorickému vývoji v dalším období, přičemž obžalovaný [jméno] [příjmení] věděl, že takovým jednáním může poškozenému způsobit smrt a byl s takovým následkem srozuměn.

Proti tomuto rozsudku podali včas odvolání jak oba obžalovaní, tak v zastoupení nezletilého poškozeného opatrovnice, pracovnice Městského úřadu Svitavy O všech odvoláních bylo rozhodnuto rozsudkem zdejšího soudu ze dne [datum]. Ohledně obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] [jméno] byl však tento rozsudek usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. září 2013 č.j. 11 Tdo 601/2013 zrušen a věc vrácena zdejšímu soudu k novému projednání a rozhodnutí. Část rozsudku zdejšího soudu týkající se obžalované [jméno] [příjmení] zůstala nedotčena a proto se vrchní soud v dalším řízení zabýval pouze odvoláním obžalovaného a nezletilého [jméno] [příjmení], zastoupeného opatrovníci.

Odvolání obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], [titul za jménem] odůvodnil jeho obhájce Mgr. [jméno] [příjmení]. Poukazuje zejména na výpověď ošetřující dětské lékařky MUDr. [příjmení], která při pravidelných kontrolách nezjistila nic, co by nasvědčovalo tomu, že by obžalovaní s nezletilým poškozeným špatně zacházeli. Žádné podobné poznatky neměli ani otec obžalované [příjmení], ani sousedka [jméno] [příjmení], tedy osoby, které se jako jediné s obžalovanými častěji stýkali. Pokud soud činí závěry o nevhodném zacházení s nezletilým, pak tyto závěry činí z výpovědi osob, které nezletilého soustavně nesledovaly a svá tvrzení opírají pouze o ojedinělá setkání s ním. Dále vyslovuje názor, že nebylo prokázáno, že by obžalovaný měl úmysl směřující k usmrcení nezletilého poškozeného a tento názor opírá o závěry znalců [příjmení] [příjmení] a PhDr. [příjmení], kteří zkoumali duševní stav obžalovaného. Nicméně dále vznáší námitku podjatosti znalce [příjmení] [příjmení], který před soudem připustil, že na pracovišti, kde byl nezletilý operován, pracují členové jeho rodiny. Další procesní námitkou je pak to, že obžalovaný neměl při prvním výslechu na policii obhájce a že vypovídal pod tlakem z obavy o rodinu. Poslední procesní námitkou je nepoužitelnost posudku znalce soudního lékaře [titul] [příjmení], který posudek vyhotovil před zahájením trestního stíhání obžalovaného. Dále dává na zvážení porušení zákazu reformace in peius proto, že po celou dobu přípravného řízení byl obžalovaný stíhán pro zločin těžkého ublížení na zdraví a teprve při prostudování spisu byl upozorněn na změnu právní kvalifikace. Konečně poukázal na svou dosavadní bezúhonnost, vrozenou srdeční vadu, psychické problémy a zachovalé schopnosti resocializace.

Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a obžalovaného obžaloby zprostil, případně aby byla alespoň změněna právní kvalifikace.

Opatrovnice nezletilého [jméno] [příjmení] ve svém odvolání uvedla, že náhrada škody měla být přiznána nikoliv Městskému úřadu Svitavy, ale přímo poškozenému, kterého opatrovnice, zaměstnaná u městského úřadu, zastupuje. Městskému úřadu Svitavy totiž žádná škoda jednáním obžalovaných nevznikla.

Vrchní soud v Praze přezkoumal napadený rozsudek a přezkoumal i postup řízení, které jeho vynesení předcházelo. Shledal, že obě odvolání jsou důvodná.

Řízení, které vynesení rozsudku předcházelo netrpí žádnými podstatnými vadami. Skutečnost, že obžalovaný při podání vysvětlení na PČR vypovídal bez přítomnosti obhájce, není vadou, protože takový výslech nemůže sloužit jako důkaz a soud prvního stupně k jeho obsahu správně nepřihlédl. Stejně tak není vadou to, že na závěr přípravného řízení byl obžalovaný upozorněn na přísnější právní kvalifikaci. [obec] zákazu reformationis in peius zde neplatí a používá se jen při rozhodování o opravných prostředcích. Stejně tak má odvolací soud za neopodstatněné námitky podjatosti proti znalci [příjmení] [příjmení]. Za pochybení nepokládá ani vypracování znaleckého soudně

lékařského posudku před sdělením obvinění obžalovaným, protože právě jeho závěry toto sdělení obvinění umožnily. Lze tedy uzavřít, že soud prvního stupně provedl řádně podstatné důkazy a že se doplnění dokazování o další důkazy nenabízí.

Pokud jde o hodnocení provedených důkazů, odvolací soud se s ním shoduje v otázce věrohodnosti jednotlivých důkazů. Nejpodstatnějším důkazem je znalecký posudek soudně lékařský znalece [příjmení] [jméno] [příjmení], který se na podkladě lékařských zpráv a dalších důkazů vyjadřuje k možnosti vzniku rozsáhlých úrazových změn v oblasti mozku nezl. poškozeného [jméno] [příjmení]. Znalecký posudek pediatra MUDr. [jméno] [příjmení], [titul za jménem] není s tímto posudkem v rozporu, protože pediatr se vyjadřuje k jiným otázkám než soudní lékař. Hodnocení mechanismů vzniku poranění není v jeho kompetenci a proto se k této otázce nevyjadřoval. Pokud jde o další důkazy, zejména výpovědi svědků, neshledal odvolací soud v jejich výpovědích podstatné rozpory. Pokud se v nich rozpory nacházejí, jsou však logicky vysvětlitelné rozdílnými situacemi a dobou, po kterou svědci měli možnost chování obžalovaného sledovat. Je taky pravdou, že přes zjištění o nedostatečné péči nezletilý po propuštění z litomyšlské nemocnice přibíral na váze, což mohlo pochyby o špatné péči vyloučit.

Pokud však jde o skutkové závěry soudu prvního stupně, pokládá je odvolací soud za zmatené, částečně neodpovídající provedeným důkazům a v některých případech neodůvodněné. Mechanismus vzniku poranění nezletilého tak, jak je uváděn ve výroku napadeného rozsudku i v obžalobě, je naprosto netypický a vzbuzující důvodné pochybnosti o příčinné souvislosti mezi popisovanými mechanismy a zjištěným následkem. Na těle poškozeného nebyly zaznamenány obvyklé stopy násilí, tím je myšleno stopy bití, škrcení dušení či topení, jak tomu v obdobných případech bývá, a ani zjištěné závady v jeho výživě neměly, po jeho propuštění z litomyšlské nemocnice, žádné dramatické následky, protože nezletilý prospíval a přibíral na váze. Odvolací soud na tuto skutečnost upozorňoval už v odůvodnění předchozího rozhodnutí o vazbě obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], [titul za jménem].

Rozdělení jednání obžalovaného na dva skutky postrádá logiku, protože jednání v těchto skutcích uvedená se částečně překrývají. V obou částech výroku jsou navíc uvedeny skutečnosti, které s trestnou činností souvisejí pouze okrajově a které rozhodně nemohou sloužit ani k identifikaci skutku, ani k popisu znaků skutkových podstat jednotlivých zločinů, kterými byl obžalovaný uznán vinným. Některé mechanismy jsou navíc uváděny podmíněně, tj. obžalovanému je kladeno za vinu to, co by mohlo nastat, když však tento následek nenastal a ani pro něj není stíhán. Příkladem je např. riziko infekce, ke které prokazatelně nedošlo. Obžalovaný přitom nebyl uznán vinným ohrožujícími delikty, ale delikty, u kterých je následek jasně definován.

Z toho, jak je výrok o vině koncipován je zřejmé, že obžaloba převzala zcela nekriticky veškeré závěry znalce pediatra ať už naplňovaly znaky trestné činnosti či nikoliv a takto popsany skutkový děj kvalifikovala bez ohledu na příčinnou souvislost a konkrétní zavinění. Soud prvního stupně pak takto popsany skutkový děj doslova převzal, včetně právní kvalifikace. Za této situace nemůže, samozřejmě, obstát ani použitá právní kvalifikace ani výrok o trestu.

Ve výroku o náhradě škody došlo k dalšímu pochybení, na které reaguje odvolání Městského úřadu Svitavy, kdy náhrada škody byly přiznána zaměstnavateli opatrovníkovi a nikoliv oprávněnému subjektu. Odvolací námitka, že Městskému úřadu Svitavy žádná škoda nevznikla, je naprosto přiléhavá.

Ze všech shora uvedených důvodů odvolací soud napadený rozsudek v části týkající se obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], PhD. zrušil. Protože bylo možno nové rozhodnutí učinit na základě původního dokazování doplněného o výsledky obžalovaného před odvolacím soudem, rozhodl ve věci sám.

Není pochyb o tom, že obžalovaný dával před narozením poškozeného přednost tomu, aby se mu narodila dcera a že byl narozením syna ve svých očekáváních zklamán. Navíc poškozený trpěl

srdeční vadou a musel se podrobit operaci, což rovněž nepřispělo k tomu, aby poté, kdy byl rodičům z Kardiocentra [část obce] předán do péče, vznikl harmonický rodičovský vztah. Chování obžalovaného vůči synovi bylo jiné než chování ke starší dceři. Do této nepříznivé situace pak dále zasáhly objektivní vlivy, jakými je bydlení na vesnici ve vlhkém jen částečně rekonstruovaném domku, stranou od známých a příbuzných, problémy obžalovaného se získáním zaměstnání a z toho vyplývající finanční nedostatečnost a v neposlední řadě osobnostní rysy obžalovaného.

[příjmení] [příjmení] za Nutrilon měla nepochybně finanční důvody, protože Nutrilon je výrazně dražší, a obžalovaný spolu se svou manželkou patrně vzali v úvahu předchozí zkušenosti s prvorozenou dcerou, které tato výživa nevalila. Nezletilý však na Sunar nebyl zvyklý, odmítal jej a tím v podstatě hladověl a musel být následně hospitalizován. Také další aktivity obžalovaného a odsouzené [jméno] [příjmení] měly za následek nevhodnou výživu nezletilého, kdy jej, opět, patrně z finančních důvodů, krmili opakovaně studeným mlékem, které jim bylo líto vylít, a krmení nevěnovali ani v dalších směrech dostatek pozornosti. To ve spojení s nedostatečným oblékáním a ponecháváním nezletilého, jeho osudu“ vedlo ke zvýšené plačtivosti, která zpětně obžalovaného iritovala. Soud není přesvědčen o tom, že by tento způsob krmení a zacházení s poškozeným byl pravidlem po celou dobu, kdy byl v péči obžalovaného, tedy, že by jej krmil pouze vychladlým mlékem a nevhodným způsobem, nicméně o tom, že se nejednalo o ojedinělý exces svědčí opakované vyjádření odsouzené [jméno] [příjmení] před svědky v tom smyslu, že studené mléko nezletilému nevádí, že je na ně zvyklý a že není třeba se mu věnovat v době kdy pláče, že je lepší nechat jej, vyřvat“ (viz např. výpovědi svědky [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]).

Ve snaze zabránit dalšímu pláči, případně alespoň zabránit tomu, aby je pláč rušil, odkládali nezletilého do vedlejší místnosti, případně s ním obžalovaný různým způsobem dále manipuloval. Právě touto manipulací mohlo podle znalce dojít k rozsáhlému poškození mozku nezletilého.

Toto poškození nevzniklo jedním ohraničeným jednáním, jedním činem, ale přinejmenším dvěma časově oddělenými působeními na hlavičku poškozeného. Pro absenci jasných důkazů nelze přesněji určit ani dobu vzniku jednotlivých poranění ani jejich přesný mechanismus. Je nesporné, že zranění musel nezletilému způsobit jeden z rodičů, případně oba, protože rodina žila víceméně izolovaně i od přátel a příbuzných a o žádném zásahu další osoby se obžalovaný ani odsouzená nezmiňují. Bez ohledu na to, že obžalovaný mohl, vzít na sebe“ vinu za vznik poranění nezletilého, je třeba konstatovat, že jeho výpověď je jediným vysvětlením toho, jak mohlo zranění nezletilého vzniknout, protože odsouzená [příjmení] jakékoliv obdobné zacházení s nezletilým odmítá a verzi, že zranění způsobila nezletilému jeho ani ne dvoutletá sestra znalec vyloučil. Další verzi odsouzené [jméno] [příjmení], že obžalovanému mohl syn vypadnout na područku pohovky, obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení], [titul za jménem] nepotvrdil a ani sama obžalovaná neviděla, že by se to stalo. Dedukuje to pouze z rány a nadávek, které slyšela, když se obžalovaný vydal v noci do vedlejší místnosti za poškozeným. Navíc, tato verze nevysvětluje opakovanost násilí s delším časovým intervalem, které na hlavu nezletilého působilo.

Soud prvního stupně měl tedy k dispozici pouze jednu verzi vzniku poranění nezletilého, tj. že zranění mu nevhodnou manipulací s nezletilým způsobil obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení], [titul za jménem], který tuto možnost připustil. Tato verze je podle znalce soudního lékaře přijatelná, protože vysvětluje objektivně zjištěný nález na těle nezletilého. Proto nelze soudu prvního stupně vytýkat, že má tuto verzi za prokázanou. S tímto názorem se ztotožňuje i odvolací soud, protože, byť jsou dány pochybnosti o tom, zda se na vzniku zranění poškozeného nepodílela i odsouzená [jméno] [příjmení], tyto pochybnosti nelze označit za důvodné, protože pro ně neexistuje žádná reálná opora v provedených důkazech.

Odvolací soud tedy uzavírá, že se obžalovaný společně se svou manželkou odsouzenou [jméno] [příjmení] podílel na nedostatečné péči o nezletilého syna, když navíc mu obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] [titul za jménem] způsobil zranění, která vedla ke ztrátě zraku nezletilého.

Odvolací soud tedy po zrušení napadeného rozsudku rozhodl sám tak, že výrok o vině formuloval v souladu s provedenými důkazy tak, aby byla zachována jak totožnost skutku, tak pravidla formální logiky a příčinné souvislosti. Jednání obžalovaného pokládá za jeden skutek, protože nelze jednoznačně oddělit okamžik, kdy došlo k závažným zraněním poškozeného od doby, kdy byla zanedbávána péče o něho a kdy s ním bylo, „pouze“ nevhodně nakládáno. V souladu s výtkami obsaženými ve shora zmiňovaném usnesení Nejvyššího soudu ČR pak specifikoval i subjektivní stránku jednání obžalovaného.

Pokud jde o právní kvalifikaci, je třeba konstatovat, že obžalovaný byl nepochybně opakovaně poučen o tom, jak má hendikepovaného nezletilého krmit, jak se k němu má chovat a jak s ním má zacházet. Pokud svévolně měnil druh umělé výživy, podával mu mléko vychladlé a nevhodným způsobem a pokud jej nechával plakat delší dobu samotného bez toho, aby jej pochoval a utišil, jednal rozhodně úmyslně a po delší dobu, za kterou je období od propuštění nezletilého do jeho péče, do jeho opětovného umístění v nemocnici a poté v kojeneckém ústavu třeba pokládat. V souladu se závěrem znalce soudního lékaře na č.l. 68 týral nezletilého surovým a i trýznivým způsobem, protože tento způsob zacházení musel nezletilý subjektivně vnímat velice negativně (§ 198 odst. 1, odst. 2 písm. a),d) tr. zákoníku).

Shodně se závěrem obsaženým v usnesení Nejvyššího soudu ČR shledal i odvolací soud, že v případě obžalovaného nemohlo k nejzávažnějším následkům na zdraví poškozeného dojít, „pouhou“ nedbalostí, protože obžalovaný, stejně jako jakýkoliv jiný rozumný člověk musel vědět o křehkosti organismu novorozence. Tím je nevědomá nedbalost vyloučena. Pokud s ním prováděl ve výroku popsané operace nemohl spoléhat na to, že k těžkému následku na zdraví poškozeného nedojde, už s ohledem na věk a zdravotní stav nezletilého. Žádné přiměřené důvody takového spoléhání totiž nejsou dány. Tím je vyloučena i tzv. vědomá nedbalost. Obžalovanému nelze podsouvat, že závažná zranění chtěl poškozenému způsobit. Věděl však, že se to může stát a pro takový případ s tím byl srozuměn. Jednal tedy v úmyslu nepřímém. Pokud tedy způsobil nezletilému zranění mozku zjištěné ve Fakultní nemocnici v [obec], které vedlo následně zejména ke ztrátě zraku, což nepochybně je těžkou újmou na zdraví, naplnil kvalifikované znaky skutkové podstaty zločinu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku.

Odvolací soud nekvalifikoval jednání obžalovaného jako pokus zločinu vraždy tak, jak je uvedeno v obžalobě a v napadeném rozsudku. Obžalovaný nepochybně způsobil poškozenému těžkou újmu na zdraví, podle názoru odvolacího soudu mu však nelze podsouvat, že by byl srozuměn i se způsobením smrti poškozeného. Mechanismus způsobení nejzávažnějšího poranění přesně popsán ani prokázán nebyl, navíc, jedná se o velice specifické mechanismy, které nejsou zcela obvyklé. Není ani jasné, kdy k těmto závažným poraněním mozku došlo a za jaké situace. Nebylo ani zjištěno, zda obě poranění vznikla stejným mechanismem či nikoliv. Za této situace má odvolací soud za to, že nelze jednoznačně uzavřít, že by bylo prokázáno, že by obžalovaný byl srozuměn dokonce i se smrtí poškozeného, když prokazatelně došlo, „pouze“ k těžké újmě na zdraví.

Oproti soudu prvního stupně ukládal odvolací soud úhrnný trest v trestní sazbě od pěti do dvanácti let. Přihlédl k dosavadní netrestanosti obžalovaného, k tomu, že vedl řádný život a že se na trestné činnosti podílely i objektivní důvody, které nemohl ovlivnit. Samozřejmě, že odvolací soud nemohl přehlédnout děsivý následek, kterým celoživotní slepota nezletilého poškozeného je. A na tomto následku se podílela i odsouzená [jméno] [příjmení]. Přestože nebylo prokázáno, že by odsouzená [jméno] [příjmení] nevhodnou manipulací s nezletilým poškozením mozku přímo způsobila, její, „morální“, nikoliv trestní, vina spočívá v tom, že nedostatečnou či nevhodnou péčí vyvolala stav, který nutil nezletilého k vyjadřování své nevole pláčem, což následně vedlo k nevhodnému, „utísování“ jejím manželem, obžalovaným [příjmení] [jméno] [příjmení], [titul za jménem], proti kterému jako matka dítěte nijak nezasáhla. Tato příčinná souvislost je však už natolik vzdálená následku, že ji není možno podříditi trestní odpovědnosti. Ze všech těchto důvodů uložil odvolací soud trest v dolní polovině trestní sazby. Dále rozhodl, že se trest vykoná ve věznici s dozorem, protože tento typ věznice má pro nápravu i potrestání obžalovaného za vhodnější.

Poškozeným přiznal náhradu škody tak, jak byla uplatněna a v takovém rozsahu, jaký byl prokázán. U poškozeného nezl. [jméno] [příjmení] je oprávněným subjektem nezletilý a nikoliv [ulice] úřad [okres].

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný.

Lze však proti němu podat dovolání do dvou měsíců od doručení k Nejvyššímu

soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně. Odsouzený může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Důvody dovolání jsou uvedeny v § 265b, jeho obsah v § 265f trestního řádu.

Praha 30. října 2013

JUDr. Jiří Lněnička a
předsedkyně senátu